

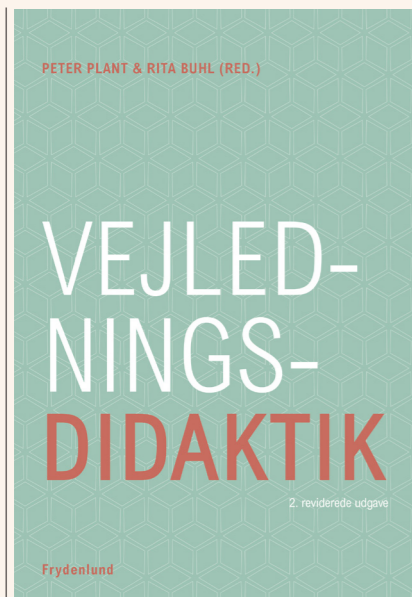
TEKST //

ANNE HOLM-NORDHAGEN

3 x R har denne gang overladt anmelderpladsen til **Anne Holm-Nordhagen**, der er universitetslektor og programkoordinator for master i karrierevejledning ved Universitetet i Sørøst-Norge.

Vigtigt oplæg til dialog om karriere og karrierevejledning

VEJLEDNINGSDIDAKTIK

Bogen er redigeret af Peter Plant og Rita Buhl

Dette er en bog jeg ønsker hjertelig velkommen ind i karrierevejledningsfagfeltet.

I den senere tid har læringsperspektivet fået en stadig mere central plads i karrierevejledning. I Norge bliver dette synliggjort i det nye "nasjonale kvalitetsrammeverket for karrierevejledning". Når læring står i fokus for processer som skal bevæge mennesker i livet, bliver didaktik et vigtigt begreb!

Jeg vil gerne starte der, hvor denne bog slutter. I bogens sidste kapitel gør Grethe Fogh Nielsen rede for vejledningsdidaktiske grundbegreber og positioner. Med stabil hånd bliver vi ført ind i et didaktisk landskab. Didaktikkens relevans for vejledning kommer tydeligt til syne gennem almindelige spørgsmål som; Hvem skal vejledes? Hvad skal læres? Hvem skal vejlede? Hvornår skal der vejledes? Hvem skal man få vejledning sammen med? Hvor skal vejledningen foregå? Hvordan skal der vejledes? Ved hjælp af hvad skal der læres? Og sidst, men ikke mindst; Hvorfor skal der vejledes, og hvad ligger til grund for de didaktiske valg man har taget? Nielsen giver ingen eksakte svar på spørgsmålene som rejses, det er heller ikke det som er kapitlets hensigt, men de øvrige 7 ka-

pitler kommer disse spørgsmål i møde med sine forskellige indfaldsvinkler til didaktik i vejledning.

I bogens første kapitel knytter Christian T. Lystbæk vejledning og vejledningsdidaktik til grundlæggende læringsteoretiske overvejelser. Lystbæk tager os først med ind i nogle refleksioner over hvordan vejledningens hvad, hvordan og hvorfor kan forstås. Videre betragter han vejledning fra fire forskellige læringsteoretiske perspektiver, som han i denne anledning kalder vejledningsparadigmer. I vejledningsdidaktik opleves det vigtigt at have et bevidst forhold til det læringsteoretiske bagtæppe for vejledningen. Jeg er derfor glad for, at Lystbæk gennem sit kapitel byder på en hjælp til at tage et metaperspektiv, hvor jeg som læser får anledning til at reflektere over dette.

Fra metaperspektivet springer jeg direkte ned i praksis i bogens næste kapitel. Peter Plant sætter fagprofessionel praksis på agendaen. Gennem konkrete eksempler på forskellige former for praksis knyttet til skole og uddannelse, påpeger Plant betydningen af praksis som et didaktisk greb. De fleste af formerne for praksis er genkendelige i vor norske kontekst, mens nogen er mere ukendte og de vækker min nysgerrig-

hed. Gennem John Deweys perspektiver på uddannelse som en vej til fællesskabet, peger Plant på hvordan en forestilling om, at man lærer bedst gennem egne handlinger får betydning for de didaktiske overvejelser vi foretager os knyttet til faglig professionel praksis i skole og uddannelse. Professionel praksis anerkendes som en brobygger mellem skole og arbejdsliv, og ved det frigøres der et potentiale i didaktisk inspiration og motivationsfaktor.

Professionel praksis er et af flere eksempler på forskellige aktiviteter som kan knyttes til skolens karrierevejledning. Randi Boelskifte Skovhus tager i bogens tredje kapitel fat på rammesætning, forberedelse og bearbejdning af sådanne aktiviteter. Med udgangspunkt i sit eget forskningsprojekt om unges deltagelse i vejledningsaktiviteter og deres oplevelse af mening i den sammenhæng, drøfter Skovhus hvordan karrierevejledning kan bidrage til læring og skabe mening. Selv om læring kan opstå spontant, uforberedt og uformelt viser Skovhus gennem konkrete eksempler betydningen af både rammesætning, forberedelse og bearbejdning af karrierevejledningsaktiviteter. Kapitlet afslutter med at pege på betydningen af, at de forskellige karrierevejledningsaktiviteter rammesættes, forberedes og bearbejdes i fællesskab, og at den didaktiske udvikling sker i et samarbejde mellem de forskellige aktører på skolen.

Den kollektive tankegang som Skovhus afslutter sit kapitel med, tager jeg med mig ind i det næste. Trine Hinchely Harck bidrager i dette kapitel med didaktiske perspektiver på gruppevejledning. Dette gør hun fra en systemisk indfaldsvinkel. I lighed med flere af sine forfatterkollegaer i denne bog påpeger hun, at vi i vejledning nemt kommer til at trække metodevalg, uden at vi vurderer tilstrækkelig hvordan dette valg af metode indgår i en relation til andre didaktiske kategorier. Dette er nok ofte tilfældet, når vi vælger gruppevejledning fremfor individuel vejledning eller omvendt. Når vi vælger gruppevejledning i systemisk perspektiv som metode, må vi forholde os til, hvad det betyder for vejlednings-

processen. Dette giver Harck os indblik i. Relateret til gruppevejledning i et systemisk perspektiv fokuserer hun på relevante didaktiske kategorier; samfundsmæssige vilkår, dannelsessyn, formål og mål, indhold, rammevilkår og vejlederrollen. Afslutningsvis kommer også Harck med en anbefaling om at udvikle god praksis i samarbejde med andre; Gruppevejledningsfærdigheder og -kompetence må udvikles i et kollegialt fællesskab.

>> Tænk stort, tænk højt, tænk med og tænk mod.

Det kollegiale fællesskab vil kunne også være til hjælp når Rita Buhl og Randi Boelskifte Skovhus i bogens femte kapitel opfordrer vejledere i uddannelsesinstitutioner til at reflektere over det som er specielt med netop denne kontekst for vejledning. Buhl og Skovhus drøfter hvilke særskilte udfordringer som knytter sig til de kontekstuelle faktorer, når vejledningen foregår indenfor rammen af en uddannelsesinstitution. Gennem spørgsmål om didaktiske overvejelser belyses følgende problemstillinger; vejleder- og lærerrolle, at være en institution i institutionen, at udarbejde vision og strategi for vejledningen i en uddannelsesinstitution og professionalisering af vejledning. Kapitlet bidrager til at anerkende udfordringerne og vil kunne give en vigtig oplevelse af fællesskab i mødet med disse. Det er en velkendt udfordring at balancere mellem karrierevejledningsfaglige og institutionelle hensyn, her får vi gode indspil til videre etisk refleksion knyttet til dette.

Når Christian T. Lystbæk er tilbage igen i bogens sjette kapitel, er det for at

tage læseren med ind i vejledningens dybere dimensioner. Vi bliver bekendt med hvad filosofisk vejledning er, og hvilke didaktiske dimensioner en sådan tilnærning tilfører. Vi opfordres til at tage stilling til grundlæggende opfattelser, forestillinger og ideer, som kan sætte sit præg på vejledning. Blandt andet sætter Lystbæk fingeren på nogle af de typiske metaforer, vi gerne bruger om den som vejledes; charterturisten, den rygsækrejsende og vagabonden. Disse og lignende metaforer finder vi igen i karrierevejledning i Norge. Jeg synes, at Lystbæk opfordrer til at sådanne forståelser må udfordres. Måske kan vi tematisere og filosofere over sådanne forestillinger ved hjælp af de fire gode udgangspunkterne for refleksion som afrunder kapitlet: Tænk stort, tænk højt, tænk med og tænk mod.

Gennem seks kapitler har bogen hidtil taget mig med gennem forskellige former for didaktiske vurderinger, refleksioner, udfordringer og opfordringer. I Finn Thorbjørn Hansens kapitel handler det om taktfuldhed. Med bagagen fuld af didaktiske indspil og overvejelser bliver vi nu opfordret til at være opmærksomt tilstede, og at være tro mod vejledningens kerne. Hansen forflytter os i dette kapitel fra konkrete didaktiske faktorer i vejledning til et eksistentielt fænomenologisk perspektiv på vejledning. Vi går altså fra det som kan forudsiges og planlægges med didaktisk rationalitet og sikkerhed til det som ikke kan forudbestemmes og forklares. Hansen kalder det en kunst, det at vide hvornår vejlederen skal slippe grebet og lade situationen tage føringen, og når han må tage grebet. Med et vågent øje, opmærksomt lyttende og med modet til at give slip på kontrollen skal vi taktfuldt komme den anden i møde.

Med sine 190 sider fordelt på 8 kapitler har denne bog et overkommeligt omfang, og forfatterne lykkes alle med at formulere sine budskaber i let tilgængelig tekst. Bogen egner sig både som et praktisk redskab i udvikling af egen eller andres praksis, og som et udgangspunkt for refleksion over vejledningens formål, indhold og form. Jeg vil varmt anbefale bogen. <